פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هدريخ

גיליון 23, 3 ביוני 2020

בין סיפוח לקיפוח

עשרות תנועות, מפלגות וארגונים מאחדים כוחות למאבק במיסוד הכיבוש של השטחים הפלסטיניים

עשרות ארגונים הצטרפו לקריאתן של חד"ש ומק"י להפגין במוצ"ש, 6 ביוני, בשעה 20:00 בכיכר רבין בתל-אביב נגד הסיפוח והכיבוש.

בהודעה המשותפת שפרסמה קואליציית הארגונים נאמר: "צועדים קדימה, יהודים וערבים, לקראת מחר אחר לישראלים ולפלסטינים. מחר נקי מכיבוש ומשפיכות דמים, בו כולנו נוכל לחיות בביטחון אמיתי. נצעד בתל אביב-יפו נגד הסיפוח ובעד שלום ותקווה, נגד הגזענות ובכוח השותפות".

ועוד: "נתניהו וטראמפ מקבעים מציאות אלימה של שנאה והפרדה, ועכשיו הם רוצים לחלק ולספח שטחים מהגדה המערבית, לפנות תושבים, ולשלול אזרחות מאזרחי ישראל הערבים תושבי המשולש וואדי עארה. אם זה יקרה - זה יחסל כל תקווה לפתרון. אבל אנחנו יודעים שיש דרך אחרת, שוויונית וצודקת, של שתי מדינות, ושאנחנו חייבים להיאבק עליה. מול השנאה והפחד, האלימות הדיכוי, אסור לנו להיות אדישים. במוצ"ש אף אחד לא נשאר בבית. יוצאים לרחובות וצועדים יחד למען דמוקרטיה שמבוססת על שלום ושוויון".

על הקריאה חתומים, בין היתר: מק"י, חד"ש, בנק"י, מרצ, שלום עכשיו, קואליציית נשים לשלום, רבנים לזכויות אדם, שוברים שתיקה, מחזקים, גוש שלום, מורשתנו, מרכז מוסאוא, סיכוי, לוחמים לשלום, יש גבול, פורום המשפחות השכולות, עו"סים שלום, המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי, מתנגדים לאפרטהייד, עומדים ביחד, מאבק סוציאליסטי, זזים, מסרבות, תנועת כבוד ושוויון, עיר עמים, והיוזמה הדמוקרטית המשותפת.

יצוין שעל שיתוף הפעולה בין הארגונים השונים סוכם ב-27 במאי באולם הגדה השמאלית בתל-אביב, בו התכנסו פעילים מודאגים רבים כדי לקדם את המערכה נגד סיפוח השטחים הפלסטיניים הכבושים, עליו הכריזה ממשלת הימין. בין המשתתפים בפגישה: יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש); יו"ר מרצ, ח"כ ניצן הורוביץ; ומזכיר חד"ש, מנצור דהאמשה. כל המשתתפים הסכימו שיש לאחד כוחות ולהגביר מאמצים כדי להקים קול זעקה מול האסון המתקרב בניצוחה של ממשלתו הימנית של נתניהו.

הסיפוח ומיסוד הכיבוש הם פן אחד של מדיניות "דוקטרינת האסון" של נתניהו. הפן השני הוא התעקשותה של הממשלה להתמיד במדיניותה הקפיטליסטית הניאו-ליברלית הנפסדת – גם בעת אסון חברתי, שהוחרף עקב משבר הקורונה. רבות דובר על "ממשלת המנותקים" המנופחת, הבלתי-יעילה והמיותרת. אך מעט נעשה כדי לשנות את דרכה. לא ציפינו לדבר מצמד הגנרלים גנץ-אשכנזי. אך גם הקישוטים הסוציאל-דמוקרטיים, השרים עמיר פרץ ואיציק שמולי, מתגלים באפסותם.

קיפוחם של המובטלים, בעלי העסקים הקטנים, האוכלוסייה הערבית, הנכים והנשים יוסיף להתקיים כפי שנחשף במהלך משבר הקורונה – אבל ביתר שאת. סיפוח וקיפוח הם שתי פניה של ממשלת נתניהו.

דברים בשם אומרם

הלך הזרזיר אצל העורב

"ברית חדשה של יו"ר ימינה ח"כ נפתלי בנט עם יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן. מטרתם היא להקים גוש נגדי לכוח של הרשימה המשותפת המונה 15 מנדטים, לעומת שתי המפלגות המונות יחד רק 12 ח"כים. כעת, ינסו יחד בשתי המפלגות למנוע קידום יוזמות שונות של הרשימה המשותפת, שינסו לפעול ולקבל כמה שיותר הישגים על חשבון האופוזיציה".

(אתר "כיכר השבת", 21.5)

חיי הרוח והתרבות לא פסקו בגלל הקורונה

"הזמר והיוצר אריאל זילבר, הידוע כאיש ימין מובהק שלא חוסך מלהציג את דעותיו הפוליטיות גם בשיריו – חוזר כעת בשיר מחאה חדש 'רצון העם'. לאחר ששחרר לאחרונה שיר תמיכה בראש הממשלה שהפך ללהיט, כעת משיק את 'רצון העם' בו מעביר ביקורת חריפה נגד בג"צ".

(אתר "סרוגים", 22.5)

איזהו גיבור?

"נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, שמסרב בעקביות לעטות מסכה בציבור למרות המלצות רשויות הבריאות, ערך ביקור מתוקשר במפעל 'פורד' במישיגן וגם במהלכו לא עטה מסכה - בניגוד להנחיות המפעל. התובעת הכללית של מישיגן כתבה לטראמפ טרם הביקור והבהירה לו שמדובר בחוק במדינה שנועד לסייע בניסיונות ריסון נגיף הקורונה. בתשובה לשאלת עיתונאי בצאתו מהמפעל אמר טראמפ כי הוא עטה מסכה בחלק מסוים בסיור, שבו התבקש במפורש לעשות זאת, אך הקפיד לעטות אותה רק בחלק שלא סוקר. 'לא רציתי לתת לתקשורת את הסיפוק שבמראה הזה', אמר טראמפ".

("ניו יורק טיימס", 22.5)

מי אמר שהמשרד מיותר?

"השרה לעניינים אסטרטגיים אורית פרקש הכהן פנתה במכתב רשמי למנכ"ל טוויטר ג'ק דורסי ובו דרשה ממנו 'להשעות לאלתר את חשבונו של חמינאי'. המכתב מגיע על רקע שורת ציוצים שפרסם חמינאי, המנהיג העליון של איران, ולהם אופי אנטישמי".

("חדשות 12", 26.5)

יש הסבורים אחרת

"אוריתתת בבקשה, את בן אדם רציני"

(העיתונאית שלי יחימוביץ' בטוויטר, 26.5)

חלומו של בנט הוא הסיוט של כולנו

"אנחנו מכירים את הטיוטות של מפת הריבונות, זה יכול להיות אסון או שזה יכול להיות מצוין. המפה כפי שהיא עכשיו לא טובה לישראל, היא מאזרחת רבע מיליון פלסטינים. אנחנו רוצים מקסימום שטח עם מינימום ערבים".

(שר הביטחון לשעבר ומנהיג ימינה, נפתלי בנט, בפייסבוק, 27.5)

מכתבים למערכת

גזל ואלימות באל-עיסאוויה

אני מכיר את שכונת אל-עיסאוויה מאז שנות התשעים של המאה הקודמת, כשעבדתי כעיתונאי ב"כל העיר". כבר אז נחשפתי להזנחתה המתמשכת. השנה האחרונה איפשרה לי היכרות אינטימית יותר עם השכונה, בגלל מבצע ההתעמרות והענישה הקולקטיבית שמנהלת בה המשטרה.

לפני כמעט שנה השתתפתי בהפגנה משותפת שארגנו פעילים מהשכונה ופעילים ישראלים – שעתיים לפני ששוטר הרג בלי כל הצדקה את תושב השכונה מוחמד עבייד בן ה-21.

מאז השתתפתי במשמרות שארגנו התושבים, הגעתי לפגישות ולהפגנות וחזיתי בהריסות בתים שביצעה העירייה. כמי שהתנסה בכמה סבבים של ברוטליות משטרתית במזרח ירושלים, ראיתי את התוצאה של שנים של הסתה ודה-הומניזציה נגד תושבי העיר הפלסטינים. כוחות המשטרה – לוחמי יס"מ ומג"ב, חמושים מכף רגל עד ראש – נראו יותר כמיליציות מאשר ככוח ממשלתי האמון על אכיפת החוק. אלימות לשם אלימות נועדה לבסס את מעמדם המפוקפק כשולטים, ולא לשום מטרה אחרת.

למעלה מעשרים אלף תושבי אל-עיסאוויה מתמודדים יומיום, מזה כשנה, עם אלימות שרירותית זו: פעוטות וילדים סובלים מרימוני גז המושלכים בסמטאות הצרות בשעות הלילה המאוחרות; נערים מוכים בברוטליות וחלקם נעצרים; ופעילים מקומיים נאלצים להתמודד עם האשמות שווא שהמשטרה טופלת עליהם שוב ושוב. אל-עיסאוויה שקטה, עד שנכנסים כוחות המשטרה. במין היפוך תפקידים מעוות, המשטרה היא זו שמפרה את הסדר הציבורי.

השהות הממושכת באל-עיסאוויה ועבודת המחקר והניתוח הבהירו לי גם את נזקי הכאוס התכנוני שהרשויות הישראליות כפו על תושביה: 53 שנים לאחר שסופחה לתחום המוניציפלי של ירושלים, אל-עיסאוויה היא שכונה בלי תכנית מתאר ראויה המשקפת את צרכי התושבים.

התוצאה הבלתי נמנעת היא - צפיפות בלתי נסבלת, כשל מחנה פליטים, תשתיות רעועות וחרדה קיומית בה חיות אלפי משפחות, החוששות מהריסת בתיהן הדלים. יותר ממחצית הבתים באל-עיסאוויה, כאלפיים דירות, נבנו ללא היתר.

תושבי אל-עיסאוויה מזכירים ש-90% מאדמותיהם נגזלו בידי הכובש הישראלי ואלה משמשות היום את האוניברסיטה העברית, את בית החולים הדסה הר הצופים, את השכונות הסמוכות (הגבעה הצרפתית וצמרת הבירה), את ההתנחלות מעלה אדומים ובסיסי צבא ומשטרה. מדרום לשכונה, בעתודת הקרקע המשמעותית היחידה שנותרה זמינה לפיתוח, מתכננות הרשויות הישראליות להקים דווקא גן לאומי. תושבי אל-עיסאוויה נותרו כלואים בתוך מובלעת, ללא אפיקי התפתחות. המציאות בשכונה אינה גזירת גורל אלא תוצאה ישירה של המדיניות הישראלית, המיושמת בכל מזרח ירושלים. מדיניות זו אינה רואה בתושבים הפלסטינים בני אדם שווים אלא רק סרח עודף שיש להיפטר ממנו, כדי לשמור על העליונות היהודית בעיר. המציאות בשכונה לא תשתנה כל עוד לא תשתנה תפיסה זו.

אייל הראובני, בצלם

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ממשלת האחדות היא המשך הקמפיין באמצעים אחרים

לקראת סבב בחירות רביעי

זה קרה בשבוע שעבר. בהיתי במחשב אחרי יום עבודה מתיש, והטלפון צלצל. זו הייתה הודעת SMS מבני גנץ. "כאן ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון", הוא כתב ככל הנראה למאות אלפי מספרי טלפון הנמצאים ברשות מטהו, "סיכנתי את חיי עבור המדינה שלנו. הסיכון הפוליטי האישי שלי לא באמת מעניין. העם רוצה וצריך אחדות, והוא צריך לדעת במיוחד בשעה הזו שיש מנהיגים שמוכנים לשלם מחיר עבורו".

מובן שזו איננה הודעת התנצלות בפני בוחרי המרכז והשמאל, בהם בגד גנץ לטובת ישיבה תחת נתניהו בניגוד לכל הבטחותיו. הודעה זו היא נדבך נוסף בקמפיין הבחירות שנמשך בפועל, אף שהבחירות לכנסת ה-23 התקיימו לפני כשלושה חודשים. קמפיין הליכוד, למשל, רק העלה הילוך לאחר יום הבחירות במטרה לצרוב בתודעה הציבורית שגוש הימין-חרדים-מתנחלים "ניצח" (אף שלא זכה ברוב אלקטורלי), ולבצע דה-לגיטימציה לממשלה הנסמכת על הרשימה המשותפת.

נתניהו נואם בבית המשפט ביום פתיחת משפטו (צילום מסך: ערוץ 13)

קמפיין מסית וגזעני זה, יש לומר בכאב, צלח. נתניהו הצליח לשכנע את גנץ ואנשיו לוותר על הרוב שגייסו להחלפת נתניהו (או לפחות לחקיקה נגד כהונת נאשם בפלילים), ולהפר את ההבטחה הבסיסית שלא יישבו בממשלה תחת אותו נאשם – ההצדקה היחידה לקיומה של מפלגה הטרוגנית ודלה אידאולוגית כמו כחול לבן. כמו בסצנה מסרט, העניק נתניהו לגנץ חבל ואמר לו לתלות את עצמו (פוליטית, כמובן). ספק אם גנץ עצמו מאמין שתורו יגיע במועד הרוטציה המיוחל בעוד שנה וחצי, וכנראה שגם לו ברור שנתניהו שוקל למשוך לבחירות לפני כן.

המסרונים של גנץ, כמו אמירות נוספות שלו מהעת האחרונה, מבקשים לצייר את דמותו כמי שהקריב עצמו על מזבח האחדות, או אם תרצו על החבל, מפני ש"ישראל לפני הכול". לאחר שמכר בזול את כל נכסיו לנתניהו, הפרת ההבטחה של נתניהו לרוטציה עשויה להיות הנשק האלקטורלי היחיד שייוותר לכחול לבן בבחירות סבב ד', אם תידרש לכך.

וכך, "ממשלת האחדות" כולה, כלומר ממשלת נתניהו החמישית, היא המשך של קמפיין הבחירות באמצעים אחרים. שרת התחבורה מירי רגב טענה בריאיון (29.5) למוסף סוף השבוע של "ידיעות אחרונות", כי גנץ "אינו בשל להיות ראש ממשלה". רגב הוסיפה כי "[גנץ] עוד צריך לעבור אפייה ולגלות לנו אם הוא סחיט על ידי האיראנים". וכך, לפתע, חזר הסיפור המיתולוגי בדבר הטלפון האיראני. אם זה מריח ונראה כמו קמפיין השמצה ושטנה, זה כנראה קמפיין תוצרת בלפור.

אלא שרגב אינה לבד. בשבועות האחרונים מתכתשים אלה באלה הגושים הפריטטיים: שר המשפטים אבי ניסנקורן (כחול לבן) מצטייר כמחסום האחרון המגן על שומרי הסף, ואילו השר לביטחון הפנים אמיר אוחנה (הליכוד) חובט בקביעות ביועץ המשפטי ד"ר אביחי מנדלבליט ובצמרת הפרקליטות והמשטרה; שר החקלאות אלון שוסטר (כחול לבן) ושר האוצר ישראל כץ (הליכוד) נאבקים זה בזה על דפי העיתונים בנוגע למכסות יבוא החמאה ומעמד החקלאות הישראלית; וח"כ שרן השכל, הסמן הליברטריאני בליכוד, תוקפת חדשות לבקרים את "המדיניות הסוציאליסטית" שיקדמו, לכאורה, שר הכלכלה עמיר פרץ ושר הרווחה והעבודה איציק שמולי (העבודה).

גם יוזמות הסיפוח, אולי גולת הכותרת של ממשלת נתניהו החמישית, מושכות אש משני הצדדים של "ממשלת האחדות". שמולי טוען שייאבקו בסיפוח מתוך הממשלה (כיצד?), ואילו בליכוד טוענים כי סיפוח הגדה המערבית ייצא לפועל כמתוכנן בחודש יולי. זאת, בצד הצהרות חלולות ואשלייתיות של גנץ ואשכנזי בדבר סיפוח "בהסכמה" בינלאומית ואזורית.

בצורה זו, בוחנים בשבועות האחרונים אלה את גבולותיהם של אלה. גנץ מנחה את אנשיו, אולי בהוראת נתניהו, להיזהר בכבודו של האחרון (שמא ימצא תירוץ ללכת לבחירות). אבל מי יודע כמה זמן עוד תוכל ממשלת החילופים לשרוד באופן זה? הסקרים העדכניים מנבאים לנתניהו ולגוש הימין ניצחון סוחף בבחירות, אך גם בכנסת הנוכחית יש לימין העמוק רוב לסיפוח העלול להמיט אסון על שני העמים בארץ זו.

הרשימה המשותפת נותרה, כמעט לבדה, אופוזיציה עיקשת לממשלת הימין. ישראל ביתנו וימינה, סיעות הלוויין הימניות הקיצוניות שבאופוזיציה, כרתו ברית לגבי שיתוף פעולה אלקטורלי. ובצל מינויו של ח"כ יאיר לפיד (יש עתיד-תל"ם) ליו"ר האופוזיציה, נותרה רק אלטרנטיבה פוליטית אחת המתנגדת לממשלת נתניהו מכל הטעמים הנכונים: גם בשל השחיתות והממשלה הבזבזנית, אך גם בשל יוזמות הסיפוח ההרסניות וגם בשל המדיניות הניאו-ליברלית המאמללת את חייהם של מיליונים על רקע משבר הקורונה.

לאחר בגידת כחול לבן והעבודה-גשר-מרצ בבוחריהן שרצו שינוי אמיתי וממשי, שוב בולטת הרשימה המשותפת כגורם השמאלי היחיד במפה הפוליטית שאינו חושש מסיבוב בחירות נוסף ומוכן לאתגר.

יוסף לאור

מחאה בעקבות רצח איאד אלחלאק

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), תקף השבוע (1.6) בחריפות את השר לביטחון הפנים אמיר אוחנה בעקבות רצח איאד אלחלאק, פלסטיני בן 32 בעל מוגבלות, ששוטרי מג"ב ירו בו למוות בעיר העתיקה בירושלים בשבת, 30 במאי: "אתה פחדן ושקרן. במקום שפוי היית מתפטר" הטיח עודה בשר אוחנה, והוסיף: "רצחתם אותו, פושעים. הייתי שואל איך אתה שוכב לישון, אבל אתה לא בן אדם". עוד שאל עודה: "מדוע המשטרה מסתירה את הסרטון של הרצח? אנחנו נגיע לאמת. איאד היקר, מה פשעת פרט לעובדה שאתה נמנה עם העם הנאבק והנאנק תחת כיבוש. ליבי עם משפחתך".

ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) התייחס אף הוא (1.6) מעל בימת הכנסת למותו של הצעיר ואמר: "מי שרצח את איאד אלחלאק אינם רק הקלגסים שירו בו; אלה גם ראש הממשלה ושריו שעודדו והריעו מהצד. כל זה יימשך כל עוד הכיבוש נמשך. הכיבוש רצחני מטבעו". ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת) אמרה לחברי הכנסת במליאה: "ביקרתי היום עם חבריי, חברי הכנסת של חד"ש, אצל משפחתו של איאד אלחלאק. שמעתי את אביו ואמו ואת הנשים בסוכת האבלים שסיפרו כי הן חוששות לגורל בניהם ההולכים ברחובות. זה העתיד שהכיבוש מעצב. זה מה שהממשלה החדשה רוצה להעמיק".

חברי הכנסת של חד"ש ביקרו אתמול בסוכת האבלים שהקימה משפחת אלחלאק בשכונת ואדי ג'וז שתחת כיבוש. בתום הביקור אמר ח"כ יוסף ג'בארין: "אין כאב גדול יותר מהורה הקובר את בנו. הכאב והאובדן גדולים. אנחנו עומדים לצדה של המשפחה ולצדם של כל קורבנות הכיבוש, הגזענות והדיכוי הממסדי". ח"כ ג'אבר עסאקלה הוסיף: "הגענו לנחם את משפחת אלחלאק בעקבות רציחתו בדם קר של איאד, צעיר בעל צרכים מיוחדים, בידי כוחות המשטרה. כואב הלב על המשפחה ועל החברים שאיבדו את היקר להם מכל ללא שום סיבה מוצדקת".

יצוין כי במשך השבוע התקיימו בירושלים, בתל אביב, ביפו, בנצרת, בבאר שבע וביישובים ערבים נוספים במשולש ובגליל הפגנות במחאה על הרצח ונגד אלימות משטרתית. בהפגנה שנערכה בירושלים השתתפו מאות תושבים ופעילים.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח
כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com
המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ח"כ כסיף: הממשלה מקדמת חוק מופרע שיפגע בדמוקרטיה

לדרישת בג"ץ והיועץ המשפטי לממשלה, פרסמה ממשלת הימין (28.5) תזכיר חוק שנועד להסדיר בחקיקה רגילה את תקנות שעת החירום למאבק בקורונה. החקיקה נועדה כביכול לאפשר לכנסת לפקח על מהלכי הממשלה, אולם תזכיר החוק אינו קובע זאת. בפועל מקדמת הממשלה חקיקה שתאפשר לה להאריך בעשרה חודשים את תקופת החירום ולפרסם תקנות להגבלת חופש התנועה של האזרחים. חוק יסוד הממשלה הקיים מתיר לקבוע תקנות חירום לשלושה חודשים בלבד, וכדי להאריך אותן דרושה חקיקה. אך באמצעות החקיקה תוכל הממשלה, בין השאר, להטיל עוצר או סגר על בתים ועל שכונות, לעצור את התחבורה הציבורית, להגביל את מספר העובדים במקומות העבודה, למנוע הפגנות ולהטיל קנסות על מי שיפר את הצווים.

ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) התריע: "ממשלת ביבי-גנץ מנסה לאשר חוק מופרע בדבר השעיה מוחלטת של המרחב הציבורי והפרטי בישראל. החוק המפלצתי הזה יסמיך אותם להטיל כל מגבלה ציבורית או פרטית שהם רוצים ללא אישור הכנסת – מאיסור על כינוסים ופעילות עסקית ועד לאיסור על הפגנות או על מפגש עם חברים ומשפחה. אחרי שהחוק יאושר, תרוקן הכנסת מיכולת הפיקוח המעטה שהייתה לה על הממשלה".

הפרשן המשפטי של "הארץ", פרופ' מרדכי קרמניצר, כתב שהממשלה אפשרה להגיב על התזכיר "בלוח זמנים שמריח כמו מחטף. לא ברור אם נערכה התייעצות לפני פרסומו עם גורמים רלוונטיים, כמו ההסתדרות הרפואית או ארגון בריאות הציבור". קרמניצר הדגיש: "ההסבר לתזכיר מעלה על נס את זכויות האדם החשופות לפגיעה במהלך המאבק בקורונה, אך המהלך החקיקתי הזה יוצר דווקא תחושה של זלזול בהן. הצלחת המאבק בקורונה תלויה באמון הציבור בשלטון המנהל את המערכה, אלא שחקיקה כזו עלולה לפגוע באמון זה".

חיילים מתנכלים לפלסטינים תושבי כפר קדום בגדה

חייל צה"ל צולם בסוף השבוע (30.5) מנקב צמיגי מכונית של פלסטיני בכפר קדום הסמוך לשכם בשטחים הפלסטינים הכבושים, וחיילים נוספים במקום תועדו משליכים רימוני גז אל בית. תיעוד המקרים הופץ בידי ארגון בצלם. הסרטונים צולמו בזמן שהחיילים פשטו על הכפר בזמן ההפגנה השבועית שנערכת בו נגד הכיבוש הישראלי בגדה המערבית. בתיעוד שפרסם ארגון בצלם נראה חייל משליך רימון גז לתוך ביתו של מוראד א–שתיווי, ממנהיגי המחאה בכפר. א-שתיווי אסף שני רימוני גז שהושלכו למרפסת ביתו – אחד מהם כשאשתו וילדיו היו במרפסת. לדבריו, הרימונים הושלכו אל הבית אף שההפגנה לא נערכה בסביבה.

יצוין שבשבועות האחרונים יורים חיילים שוב ושוב במכלי מים על גגות בתי הכפר קדום ומנקבים אותם. הירי נעשה במהלך ההפגנות השבועיות שמקיימים תושבי הכפר מאז שנת 2011 נגד סגירת היציאה המזרחית ממנו, שהדרך היוצאת ממנה לעבר שכם עוברת בהרחבה של התנחלות קדומים. מדי שבוע מדוכאות ההפגנות בכוח בידי הצבא, אף שהן מעולם לא התקרבו לכביש הראשי או לבתי ההתנחלות היושבים על אדמת הכפר.

עדותה של פעילת שמאל המלווה רועים פלסטינים

סיפוח הבקעה כבר החל

בנימין נתניהו הכריז על תאריך לסיפוח - "החלת הריבונות" כפי שהוא מכנה אותו: ה-1 ביולי הקרוב. אולם סיפוח הבקעה כבר החל, ואפילו מזמן.

מזה כמה שנים אני מתנדבת בבקעת הירדן שתחת כיבוש ישראלי יחד עם עשרות פעילים, החברים בין היתר בתעאיוש וברבנים לזכויות אדם. אנו מסייעים לקהילות הפלסטיניות באזור ומלווים רועים עליהם מאיימים מדי יום מתנחלים או חיילים.

מהביקורים התכופים בבקעה, בייחוד בצפונה, ניתן לקבוע שהסיפוח החל כבר לפני שנים. חמדנותם של המתנחלים, החפצים בגירוש התושבים הפלסטינים, אינה יודעת שובע. לכן לא התפלאתי לקרוא את הידיעה שפורסמה השבוע ב"הארץ" (31.5), לפיה רוב שטחי הגדה שישראל דרשה לפנות מתושבים בשנים האחרונות הם בבקעה.

עם צווי פינוי או בלעדיהם, המתנחלים בבקעת הירדן עושים כבתוך שלהם. בצפון הבקעה, למשל, המקום בו עיקר פעילותי, מתמודדים התושבים הפלסטינים עם תושבי התנחלות ותיקה בשם "רותם" וגרורותיה.

רותם הוקמה בשנות ה-80 כהיאחזות נח"ל על אדמות העיירה טובאס, שנרשמו בתקופת הכיבוש הירדני כאדמות מדינה והופקעו בידי ישראל לטובת ההתנחלות: כ-1,600 דונם.

ב-2001 אוזרחה ההיאחזות וכיום חיים במקום כ-200 מתנחלים, המגדירים את ההתנחלות כ"חילונית-דתית-אקולוגית". כך מתארים את עצמם המתנחלים באתר המועצה האזורית: "הישוב חרת על דגלו את נושא דו-הקיום בצוותא של דתיים וחילונים וחיים בשלום עם הסביבה, על ידי פיתוח נושאים אקולוגיים. האתגר אינו פשוט, אבל מתוך ההתמודדות נבנית ההשתפרות ונבנה בהדרגה מודל, שאנו מקווים כי ישמש גם במקומות אחרים בישראל".

תושבי ההתנחלות רותם אינם מתגוררים בישראל – לפחות לא בגבולותיה הנוכחיים. במרוצת הביקורים עשינו הכרות עם רכז הביטחון השוטף הצבאי (רבש"ץ) של ההתנחלות: דידי עמוסי - "החי בשלום עם הסביבה". הרבש"צים בהתנחלויות מקבלים את נשקם, ציודם, סמכויותיהם ושכרם מהצבא. יצוין כי בעת מילוי תפקידם הם כפופים לדין הצבאי לכל דבר ועניין.

לפני משבר הקורונה, ב-14 בפברואר, הגיעו שני פעילי שלום ללוות רועים פלסטינים מקהילת אל פראסייה במרעה. במכתב שכתב לאלוף פיקוד המרכז תיאר עו"ד איתי מק את מה שקרה במפגש בין עמוסי, הפעילים, הרועים הפלסטינים והעדר שלהם.

באותו יום דרדר הרשב"ץ את רכבו לעבר העדר "תוך שהוא צופר ומכוון את רכבו אל ריכוז הצאן כדי להבהיל ולפזר אותו. אחד הפעילים "מיהר לכיוון הטנדר תוך שהוא צועק 'עצור', 'תפסיק', 'מה אתה עושה' ועוד קריאות ברוח זו". הטנדר עצר כאשר הפעיל הגיע אליו וטען בפני עמוסי, שהוא אינו רשאי לנהוג כך באלימות כלפי העדר והרועים.

בתגובה הניף עמוסי את ידו ופגע בפנים של הפעיל. מכה זו העיפה את משקפי הפעיל ממקומם. מיד עקר עמוסי את

מכשיר הטלפון הנייד מתוך ידיו של הפעיל, שדרש שיחזיר אותו. בתגובה זרק עמוסי את המכשיר למרחק.

בעקבות התלונה של תעאיוש, שלחה הפרקליטות הצבאית לפני שבועיים מכתב תשובה לעו"ד מק ובו נכתב, כי הרבש"ץ עמוסי ננזף וכי "במידה ותקרית כזו תישנה, הצבא ישקול את ביטול מינויו באופן זמני או קבוע". אך עמוסי עדיין איתנו – למרבה הצער, אם כי לא למרבה ההפתעה.

חשוב להדגיש שהרבש"ץ עמוסי מחזיק עדר כבשים גדול בבעלותו, כך שגירוש פלסטינים מאזורים סביב ההתנחלות, הוא עבורו לא רק "עניין ביטחוני", אלא מן הסתם גם עניין כלכלי משתלם. עמוסי "עושה לביתו" יחד עם מילוי תפקידו "הביטחוני". עוד מקרה של אהבה לתפקיד ששכרה בצידה. לצבא, מסתבר, אין בעיה להמשיך להעסיק אותו.

וזה לא הכל: עמוסי, הרבש"ץ של רותם, גר בבית לא חוקי שהמינהל האזרחי הוציא נגדו צו הריסה כבר בשנת 2015. למה צו הריסה? הבית נבנה בשטח שעל פי התב"ע שאושרה במקום רק בשנת 2016, מיועד ל"תיירות חקלאית". את המשכורת מושך עמוסי מהצבא, ועם הכסף שהוא מרוויח בשירותו בצבא הוא בונה בית בלתי-חוקי (שהצבא אמור להרוס), ובזמנו הפנוי הוא עושה שימוש בסמכות הצבאית שהעניק לו הכיבוש הישראלי כדי לדאוג להכנסה "מהצד".

תושבי ההתנחלות רותם כתבו: "כחלק מחזון הקהילה האקולוגית ישנה שאיפה לאפשר לתושבים לעסוק, במידת האפשר, בתחומי מקצועם בתוך תחומי הישוב או בסמוך אליו". אכן, הרבש"ץ עמוסי הוא בהחלט אחד מאלה, העוסקים במקצועו בתחומי היישוב ובייחוד סמוך אליו.

מיקי פישר

שליחי חברת "תן ביס" בכיכר רבין בתל אביב (צילום: "תן ביס")

שיחה עם יו"ר ועד עובדי "תן ביס"

שליחי מצווה

חודשי הקורונה המחישו שמי ש"מחזיק את המשק" אינם רק עובדי הייטק, "יזמים" ובעלי הכנסות גבוהות, כפי שנהוג להציג אותם בימי שגרה. השקט והאוויר הצלול הבליטו דווקא את חשיבותם של "השקופים".

רבים ברחוב ובתקשורת הודו בדרכים שונות לצוותי הרפואה, ובצדק. אך היחס כלפי עובדי הניקיון, עובדי המרכולים והשליחים נותר אדיש, כאילו מדובר במכונות אוטומטיות. במקביל נמשכו כל העת הניסיונות מצד המעבידים להקטין עוד ועוד את "עלות עבודתם" ולפגוע בכוח המיקוח שלהם באמצעות העסקה קבלנית, רישומם כ"עצמאים" ואינספור דרכים "יצירתיות" אחרות.

אין פלא איפה שרבים הרימו גבה כאשר נתקלו בשבוע שעבר (25.5) במרכז תל אביב באוהל מחאה של עובדי רשת השליחים תן ביס־סקובר (סקובר היא החברה הבת שדרכה מועסקים העובדים), אשר נועד לצירוף עובדי החברה להתאגדות במסגרת "הסתדרות הפועל המזרחי".

שוחחתי עם יו"ר הוועד, אדם שטיינר (בן 32 מפתח תקווה).

מה הביא אתכם לפעול למען התאגדות העובדים?

קודם כל הרצון לממש את עצם הזכות להתאגד. שנית, במשך שנים ניתן לכל שליח חוזה אישי אחיד ולא ברור, והוא נדרש לחתום עליו או לוותר על רצונו לעבוד בחברה. אנחנו רוצים שגם לעובדים יהיה מה לומר בגיבוש חוזה העסקתם, והדבר אפשרי רק במסגרת הסכם קיבוצי.

מתי התחלתם ביוזמה ומה הייתה תגובת ההנהלה?

התחלנו מעט לפני פרוץ משבר הקורונה, לפני כארבעה חודשים. ההנהלה ניסתה תחילה להשפיע על העובדים באמצעות שליחת מסרונים שבהם נאמר שלא כדאי להם להתאגד ושיוזמי ההתאגדות משקרים. נאלצנו לפנות לבית הדין לעבודה, וזה אסר על ההנהלה להתערב בניסיון ההתאגדות. עד מהרה החתמנו שליש מהעובדים כדי להיות איגוד עובדים יציג, אך ההנהלה השיבה בהתעלמות ובגרירת רגליים ולא "הכירה" בהתאגדות. כעת תלויה ועומדת בבת הדין לעבודה תביעה נוספת שלנו להורות להנהלה לפתוח עמנו במשא ומתן בדבר הסכם קיבוצי כמחויב בחוק, אך הדיונים מתעכבים עקב משבר הקורונה. לפיכך יצאנו למסע החתמה נוסף כדי להמחיש את נחישותם של כלל העובדים להתאגד. העובדים ברובם המכריע תומכים בהתאגדות, אך אופן העסקתם מקשה על החתמת כולם, שכן מדובר בכ־900 שליחים המועסקים באמצעות כ־20 מרכזי הפצה ברחבי הארץ. לכן החלטנו להעמיד כמה אוהלי החתמה כדי שעובדים העוברים במקום ייתקלו בהם ויחתמו.

מה שכרם של עובדי החברה?

תלוי אם כלי הרכב הוא אופניים או אופנוע, וגם אם כלי הרכב הוא של העובד או של החברה. ככלל השכר ברוטו הוא 35־50 שקל לשעה, אולם רק 30 ש"ח ממנו מוגדר כשכר יסוד שרק לפיו מחושבות ההפרשות והזכויות הסוציאליות השונות. עקב ה"משחק" של שכר יסוד ותוספות, יוצא שהשכר עבור עבודה בשבת ובחג זהה בפועל לעבודה ביום חול. גם את זה אנחנו רוצים לשנות בהסכם הקיבוצי.

בכרוז שפרסמתם נאמר, בין השאר: "אין מצב שממשיכים עם יחסי אנוש לא הוגנים". למה הכוונה?

כמה ממנהלי המוקדים המפעילים את השליחים נוהגים בעובדים באופן מונוטוני ושרירותי. דורשים מהם למלא את חובותיהם אך לא מקשיבים לצורכיהם ולבעיותיהם. אם עובד מאחר בכמה דקות, מבטלים לו את המשמרת כולה בלי לשמוע את הסיבה לאיחור.

למה החלטתם להתאגד דווקא בהסתדרות הפועל המזרחי, המזוהה עם הציבור הדתי?

זו הייתה ההעדפה שלנו נוכח העובדה שהסתדרות זו קטנה יחסית ולכן אנשיה יהיו פנויים יותר להתמקד בענייניו, ועם זאת היא נהנית מהגב של ההסתדרות הכללית החדשה – ארגון העובדים הגדול בישראל. הבחירה הוכיחה את עצמה ואנחנו זוכים ביחס מצוין מצד ההסתדרות ואנשיה.

לא אכפת להם שאתם עובדים בשבת?

בהחלט לא! הם יודעים שמדובר בציבור עובדים מגוון – מנערים בני 18 עד גמלאים, נשים, גברים, ערבים, יהודים, דתיים, חילונים וכך הלאה.

יובל הלפרין

התאגדויות שליחים בעולם

בשנים האחרונות החלו שליחים ברחבי העולם להתאגד. בין היתר, הוקמו איגודים של שליחים על אופניים וקטנועים בצרפת, בארגנטינה ובארה"ב. אחד האיגודים הוותיקים הוקם בבואנוס איירס לאחר המשבר הכלכלי בתחילת שנות ה-2000, וכעבור חודשים הקיף כבר את כל הערים הגדולות במדינה הלטינו-אמריקאית. לאחרונה שוחח אחד מראשי האיגוד, ניקולס מורונה, עם שבועון המפלגה הקומוניסטית "פרופואסטה" על המצב שנוצר עם פרוץ משבר הקורונה והסגר שהוטל על הבירה בואנוס איירס, הנמשך עד עתה.

"אני מעריך שעד לפרוץ המשבר, פקדו מדי יום כ-60 אלף שליחים את רחובות מרכז העיר. עם הסגר גדל מספרם בכ-20 אלף ואנו עושים מאמצים לגייסם לאיגוד. רוב האספקה של הבתים בערים בהן נמשך הסגר תלויה בשליחים – אבל הם מועסקים בתנאים מחפירים: שכר נמוך, עלויות דלק, תחזוקה של הקטנועים ותיקוני האופניים הם על חשבון השליחים ותנאי עבודה קשים. מדי יום נהרג שליח ברחבי ארגנטינה בתאונת דרכים, שעבורנו הן תאונות עבודה לכל דבר", אמר מורונה.

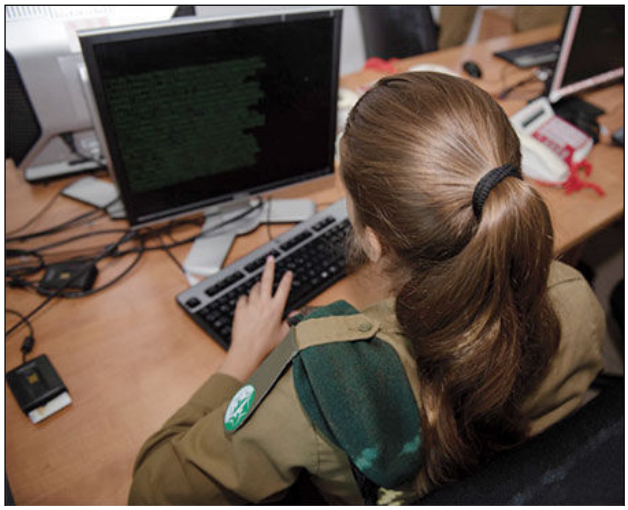

ההסתה נגד הסטודנטים של חד"ש

חבצלות זה לא בדיוק פרח

בגיליון "זו הדרך" האחרון (27.5), במאמר שנשא את הכותרת "נאבקים למען קמפוס אזרחי", התייחס טארק יאסין להסתה כלפי הסטודנטים חברי חד"ש באוניברסיטה העברית. לפני עשור הגעתי גם אני ללמוד בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. אני עדיין זוכרת את עצמי, נערה מהכפר בעיר הגדולה והטעונה. מתקשה לעכל איך הקילומטרים הבודדים המפרידים בין האולם בפקולטה לבין הסמטאות המוזנחות והמלאות בחיילים של עיסאוויה, מסגירים את האמת המצועפת בערכים של נאורות וחושפים אותה במערומיה. כמה שנים לאחר מכן עזבתי את ירושלים בכאב רב, לאחר שהתישה אותי רגשית.

תא הסטודנטים של חד"ש באוניברסיטה העברית, שהייתה לי הזכות לכהן כמזכירה שלו בשנים 2013-2014, פרסם לפני כשבועיים סרטון לציון יום הזיכרון ה-72 לנכבה. בסרטון מצוינים הצמתים החשובים בהיסטוריית הדיכוי והכיבוש של העם הפלסטיני, החל בנכבה ב–1948 ועד היום — עם מסר ברור שהנכבה נמשכת גם היום. לקראת סוף הסרטון מופיע הכיתוב: "2020... גם האוניברסיטה העברית שותפה!", ונראים חיילים במדים בקמפוס — במחאה נגד התוכנית "חבצלות" בה הם לומדים. והנה, מי שהיה מוכן להכיל את הסרטון עד לנקודה הזאת, נותר פעור פה.

התוכנית "חבצלות" היא תוכנית "יוקרתית" של חיל המודיעין, הכוללת עשרות חיילים המשלבים בין לימודים לתואר באוניברסיטה לבין טירונות קרבית וקורס קצינים. על פי ויקיפדיה, התוכנית "אורכת 36 חודשים ומתקיימת ברובה בתנאי בסיס סגור, במתחם התוכנית באוניברסיטה העברית". ומהי המשמעות של זה בשטח? "אבטחה צבאית" של מרחב הקמפוס וסלקציית יתר של הנכנסים בשעריו. זה אומר התאמה של תכני הקורסים ושל זהות המרצים; והפיכתם של גילויי מיליטרזיציה לחלק מהנוף הטבעי בקמפוס.

בעקבות הסרטון, פנו בימין הפשיסטי לאוניברסיטה בדרישה להקפיא מיד את פעילות תא חד"ש, ואף ביקשו לפתוח בחקירה פלילית נגדו. גם בחוגי "השמאל הישראלי" התרעמו על הסרטון, וביקשו מאתנו, הערבים "החפצים בחיים משותפים", להשלים עם העובדה שכמעט כל ישראלי מקדיש בחייו כמה שנים לשירות בצבא.

רוב הביקורת — המוצדקת — נגד התוכנית "חבצלות" התמקדה בשיח על יחסי צבא־חברה בישראל, ועל מרכזיותו של הצבא גם בחיים האזרחיים בישראל (שלא מפסיקים להזין אותם בתפיסה שאלה תמיד יהיו חיים על החרב). כמו כן, נמתחה ביקורת על מיליטריזציה של המרחב האקדמי ועל הפגיעה באוטונומיה ובחופש האקדמי. אכן, מרחב אקדמי אמור להיות מעוז של פלורליזם, של סובלנות, של חופש דעה וחופש ביטוי. הוא אמור לאתגר את המוסכמות ולעודד חשיבה ביקורתית ועצמאית. זה לא מתיישב עם עידוד ערכים של צייתנות והצדעה לכוח.

תא הסטודנטים של חד"ש הציג בסרטון גם את החוויה שנדחקה עד כה מהוויכוח: החוויה של סטודנטים ערבים שזה עתה למדו להכיר את ההיסטוריה שלהם, את ההקשר הפוליטי בו הם נולדו וגדלו, את המדיניות שחותרת באופן שיטתי לעקור אותם מהזהות שלהם. איך הם אמורים להרגיש כשהם חולקים את ספסל הלימודים עם חייל במדים, הנמצא לידם לא כסטודנט מן המניין, אלא כחייל שלומד?

המתח המובנה במפגש הזה בנוי גם על החוויות האישיות שלנו, כפרטים וכקולקטיב. החייל הזה מסמל עבורנו את הממסד העוין. אנחנו מכירים אותו מהניסיון, בעבר ובהווה; למדנו אותו על בשרנו בנכבה, בממשל הצבאי, ביום האדמה, באוקטובר 2000, בדיכוי הפגנות, בהריסות הבתים, בבידוק המשפיל והחודרני במחסומים ובנתב"ג. האזרחים הערבים ששומעים בוקר ולילה על פשיטות של הצבא בגדה המערבית, על מעצר של קטינים, על ההפצצות ברצועת עזה — מבינים שגם הם אינם חסינים. כך למדנו כשערבים הותקפו בידי חיילים; כשעדן נתן זאדה ירה בנוסעים באוטובוס בשפרעם; כשיעקוב אבו אלקיעאן הוצא להורג; ומוחמד טהה; וסאמי אלג'עאר, וח'יר אלדין חמדאן, ומוסטפא יונס ועשרות נוספים. לסטודנט הפלסטיני אין כל ערובה שתחושת האיום הסובייקטיבית לא תתממש במציאות ותגזול את חייו.

שיח מכבד רחוק מלהיות מקובל במדינה שבה הצבא הוא מעמודי התווך של ה"ישראליות". יש שיגידו שזו בדלנות. לדעתי זאת אינה בדלנות. בחיים משותפים באמת, חייבים לערוב קודם כל לצדק, להכיר בנרטיב המכונן של העם המדוכא, ולשים קץ לעוולות המתמשכות נגדו.

מול ההסתה, תודה לסטודנטים של חד"ש. הם החזירו לסדר היום המעוות את הדיון בדהירה של החברה למיליטריזציה; בדהירה שאינה עוצרת לתהות לגבי ההשפעות עבור המרחב, שגם כך מתקשה לשמור על שפיות.

תודה שהזכרתם לנו, שהצורך לשמור על חופש ועל עצמאות אקדמיים הוא לעולם חסר אם אינו מאתגר את הקונצנזוס סביב מרכזיותו של הצבא, ואם אינו מתייחס לנרמול המלחמה והכיבוש. הדיון אטום כשהוא מעלים עין מכך שהמפגש שלנו, הערבים-פלסטינים, עם חיילים במדים בקמפוס, מסמל את הזרוע המדכאת את עמנו.

אין זאת הפעם הראשונה, וכנראה לא תהיה האחרונה, שהאוניברסיטה העברית מתנכלת לזכותם של הסטודנטים הערבים-פלסטינים להרגיש שייכות למרחב אקדמי שאינו מבטל את הזהות שלהם, את ההיסטוריה שלהם ואת הרגשות הלגיטימיים שלהם. ולשם כך נחוצים תאים סטודנטיאליים חזקים, שאינם מפחדים לומר את האמת.

ריהאם נסרה

ארה"ב: מי בוזז וממי בוזזים

התכוונתי לכתוב השבוע על פרישתה של ארה"ב מארגון הבריאות העולמי, על ההיסטוריה של הארגון מאז הווסדו ב-1948 ועל המאבק שהתחולל בו על ההגדרה של "בריאות אוניברסלית" כזכות אנושית לנגישות לרפואה ציבורית, לא פרטית. בשנות המלחמה הקרה פרשו ברית-המועצות והגוש המזרחי מהארגון במחאה על הנהגתו והחלשתו בידי ארה"ב. עכשיו פרשה ארה"ב מהארגון, דווקא בשיא המאבק במגפת הקורונה. הפרישה היא פשע נגד האנושות; המאבק למען הזכות לבריאות גלובלית יימשך.

בינתיים המאורעות עקפו אותי. ארצות הברית "התפוצצה" אחרי רציחתו של ג'ורג' פלויד, וטראמפ פתח במלחמה כוללת בבית ונגד העולם. עכשיו כבר נראה לרבים בבירור שלא סין היא האויב של העם האמריקאי, כי אם הניאו-ליברליזם והגזענות. רצח הצעיר איאד אל-חלאק ופלסטינים אחרים בידי המשטרה כאן הוא "העתק והדבק" לרצח שחורים בארה"ב. גם בישראל מחוקקים עכשיו חוקי חירום דרקוניים, וכוחות הביטחון מתכוננים לדיכוי ההתנגדות בעקבות הסיפוח הקרב. בינתיים ישראל, כמו כל העולם, צופה בזוועה, בפשיזם המתבהר מדי יום של דונאלד טראמפ. החלטתי לתרגם מאמר שפרסם דייוויד סירוטה בכתב העת המרקסיסטי "ג'קובין", המופיע בארה"ב. המאמר נכתב אמנם על הכלכלה בארה"ב, אך הוא נכון גם לתוכנית הכלכלית של נתניהו, פרץ וכץ.

***

התקשורת בארה"ב עסוקה לאחרונה בביזה – ספציפית, בביזה כתוצאה מהמחאה שהתעוררה בתגובה לרצח אדם אפרו-אמריקאי לא חמוש בידי שוטרים. בשפת היומיום "ביזה" היא מילה טעונה, המלווה בקונוטציות גזעניות ומעמדיות.

אנחנו חיים בעידן אורווליאני. צריך להבין שמונחים כמו "ביזה" הם דוגמא לאופן שבו תקשורת ההמונים מאלפת אותנו, מבלי שנהיה מודעים לכך, לחשוב על כלכלה, פשע ועונש בדרכים מסולפות: אנשים ממעמד הפועלים הסוחבים ('מפלחים') סחורות מחנויות-נוחות נחשבים "בוזזים". לעומת זאת, עשירים ותאגידים השודדים מיליארדי דולרים במהלך מלחמת המעמדות נחשבים מנהלי "מדיניות ציבורית טובה ונחוצה" – בסיוע ובעידוד פוליטיקאים פירומנים בוושינגטון, המציתים את הזירה כדי להסתיר את כישלונותיהם.

כדי להבין את גודל העיוות חשוב להבין שהמילה "ביזה" כמעט אף פעם אינה משמשת לתיאור השוד, שהפך למדיניות השגרתית של ממשלתנו בהיקף גדול לאין ערוך מכמה חנויות שהושחתו. אכן, אם ביזה מוגדרת במילון כ"שוד בקנה מידה גדול במיוחד המלווה בשחיתות", הנה לפניכם עשר דוגמאות לביזה שרק לעיתים נדירות מכונה בשם זה:

1. "הבנק המרכזי (FED) חילץ את מעמד המשקיעים": בזכות הסבסוד הממשלתי העצום הזה, חברות גדולות כמו "בואינג" ו"קרנבל קרוז" הצליחו להימנע מללוות כסף ישירות, וכך התחמקו גם מהדרישות שלא לפטר עובדים.
2. "מיליונרים יקצרו 80% מהרווחים של שינויי מס במסגרת תמריץ הקורונה": השינוי יאפשר לכמה מעשירי המדינה להימנע מכמעט 82 מיליארד דולר חבות מס ב-2020.
3. "'חילוץ חשאי' שופך מיליוני דולרים לידי חברות נפט": סעיף שולי בחבילת הסיוע בת 2.2 טריליון הדולר לעידוד העסקים מעניק לחברות יותר מרחב לנכות הפסדים עכשוויים. השינוי נועד לא רק לתעשיית הנפט, אך סעיף זה מועיל באופן מיוחד לחברות האנרגיה שגרפו רווחי שיא.
4. "חגיגת הפטורים-ממס בתוך חבילת החילוץ הכלכלית": כחלק מחבילת החילוץ, שאושרה כחוק בחודש שעבר, מחלקת הממשלה הפדראלית 174 מיליארד דולר לעשירים ולחברות גדולות באמצעות מדרגות מס זמניות.
5. "בתי החולים הפרטיים העשירים ביותר קיבלו מיליארדים בכספי חילוץ עבור 'ספקי בריאות במצוקה'": עשרים רשתות גדולות קיבלו יותר מ-5 מיליארד דולר במענקים פדרליים, אפילו כשברשותן יותר ממאה מיליארד דולר בנכסים נזילים.
6. "חברות תעופה קיבלו את 'חילוץ הקורונה' המתוק ביותר": 50 מיליארד הדולרים שהממשלה מחלקת כדי לתמוך בענף הם מתנה ענקית של משלמי המסים לבעלי המניות.
7. "חברות גדולות במצוקה קיבלו כספי חילוץ בתוכנית הלוואות לעסקים קטנים": התוכנית הנקראת "הגנה על המשכורת" הייתה אמורה לכאורה למנוע מחברות קטנות מלקרוס כשהמשק שוקע במיתון קשה... אבל עשרות חברות גדולות קיבלו גם הן תשלומים גדולים במסגרת התוכנית.
8. "חברות ציבוריות קיבלו מיליארד דולר שנועדו לעסקים קטנים": הנמענים כוללים 43 חברות עם יותר מ- 500 עובדים, המקסימום שמותר בדרך כלל לתוכנית. עם זאת, כמה מהמקבלים היו משגשגים דיים כדי לשלם למנהליהם יותר משני מיליון דולר.
9. "חברות שעזבו את ארה"ב כדי להפחית את מסיהן עשויות להיות זכאיות לסיוע מהבנק המרכזי."
10. הביטוי "חילוץ K Street" הוא התגלמות החוצפה האולטימטיבית: שתדלנים (לוביסטים) של תאגידים שחולצו בידי הבנק הפדרלי מבקשים לקבל בחזרה את הוצאותיהם בגין השתדלנות.

לביזה זו השפעה בעולם האמתי: כיוון שחצי מיליארד אנשים ברחבי העולם עלולים להיזרק לעוני והצפי הוא כי 43 מיליון אמריקאים יאבדו את כיסויי הבריאות שלהם, CNBC (תחנת הטלוויזיה) מדווחת כי "המיליארדרים של אמריקה ראו את הונם עולה במהלך הסגר בארה"ב ב- 434 מיליארד דולר בין אמצע מרס לאמצע מאי."

אולם, ככל הנראה, מעשי השוד האלה לא מספיקים. הביזה נהיית עכשיו מחוצפת עוד יותר: הנשיא טראמפ מציע קיצוץ מס חדש לרווחי הון עבור מעמד המשקיעים, בעוד ש'הניו יורק טיימס' מציין כי הצעתה החדשה של יו"ר בית הנבחרים, ננסי פלוסי (המפלגה הדמוקרטית) "להעלות רטרואקטיבית את סף ניכויי המס למדינה ולרשויות המקומיות" יפנה כספים בעיקר לבעלי הכנסות גבוהות.

איננו מכנים זאת "ביזה" כיוון שהיא נעשית בשקט בבנייני משרדים נאים מחופי שיש בוושינגטון ובניו יורק. אנחנו לא קוראים לזה "ביזה" מאחר שהבוזזים לובשים חליפות מעצבים והם אדיבים מאוד בעודם גונבים בשקיקה את כל מה שלא ממוסמר לרצפה. אנחנו לא קוראים לזה "ביזה", אבל צריך לקרוא לילד בשמו – מפני שהיא מפרקת את המרקם החברתי של אומתנו, מרוששת את כלכלתנו ומשליכה את החברה שלנו לתוהו.

דייוויד סירוטה, "ג'קובין"

תרגם: **אבישי ארליך**

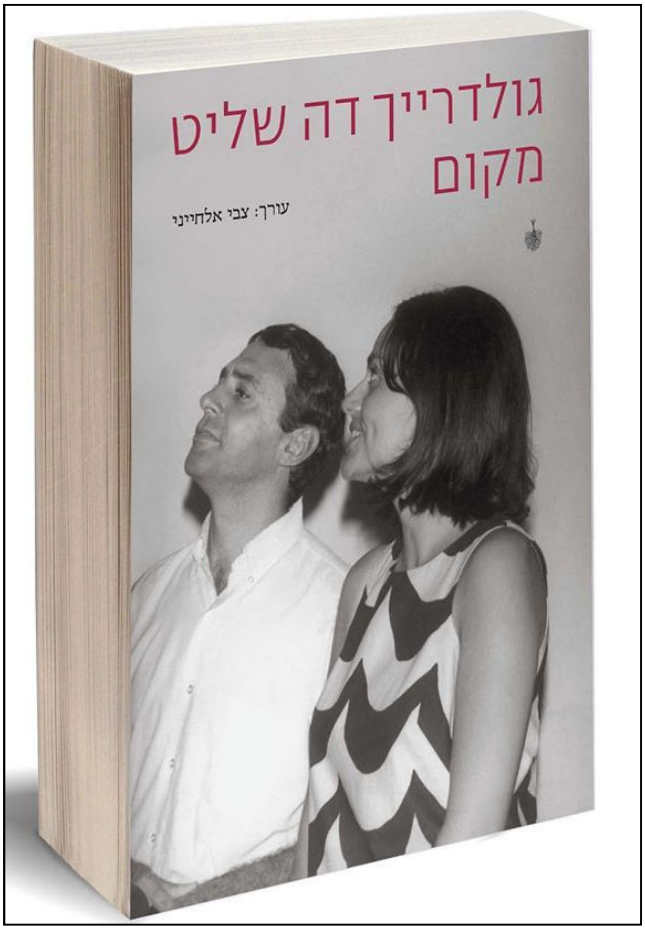

ספר בעקבות תערוכה

אנדרטת גולדרייך

לתערוכות גדולות ומקיפות נלוות, לרוב, חוברות המרחיבות את הידע בנוגע למוצגים. ישנם המפרסמים ספרים וקטלוגים מרהיבים. וקורה שתערוכות ממתינות חודשים רבים לפרסום על אודותיהן.

במקרה של התערוכה הגדולה של עבודותיהם של ארטור גולדרייך ותמר דה שליט, שהוצגה במוזיאון הרצליה במחצית השנייה של 2018 (ואשר זכתה בשבחים רבים, גם מעל דפי "זו הדרך"), יצא לאור הספר אודותיה רק עכשיו, כעבור כשנה וחצי.

אבל איזה ספר! מדובר באסופת מאמרים וצילומים עבת כרס (כמעט 500 עמודים) שפרסמה לאחרונה הוצאת "בבל" בעריכת צבי אלחייני, תחת הכותרת "גולדרייך דה שליט: מקום". לטעמי מוטב היה לפרסמה תחת הכותרת "אנדרטת גולדרייך", כשם היוצר שהקים אנדרטות לרוב.

לאורך המחצית השנייה של המאה ה-20 , יחד ולחוד, עסקו בני הזוג והשותפים ארטור גולדרייך (1929 - 2011) – אמן, אדריכל, לוחם נגד משטר האפרטהייד בדרום-אפריקה ומחנך, ותמר דה שליט (1932 - 2009) – אדריכלית פנים ומעצבת, בתכנון אדריכלי ובאדריכלות פנים, בעיצוב מוצר ותעשייה, באריגה ובעיצוב טקסטיל ותכשיטים, בעיצוב תפאורה ותלבושות לתיאטרון, בציור, באיור ובצילום וכן בפעילות פוליטית שמאלית. גולדרייך אף הוזכר לאחרונה ב"זו הדרך" (6.4) בעקבות מותו של דניס גולדברג, חברו למאבק במשטר הגזעני בדרום-אפריקה ואחד הפעילים המרכזיים במפלגה הקומוניסטית במדינה זו.

השניים תכננו עשרות פרויקטים בערים ובקיבוצים – חדרי אוכל, מועדונים ובתי תרבות, בתי הבראה, בנייני משרדים, אקדמיה ושירותי בריאות, בתי מלון והארחה, מרכזים מסחריים, בתים פרטיים, ושורה של אנדרטאות ובתי הנצחה.

לדברי אלחייני, היה גולדרייך "ממניחי היסודות להוראת העיצוב והאדריכלות בישראל. גישתם הטוטאלית של גולדרייך ודה שליט לאדריכלות ולעיצוב ירדה לפרטי-פרטים וכללה תמיד את הריהוט והטקסטיל, את פרטי הנגרות, הפרזול והשילוט".

זאת ועוד: "עבודתם משקפת את החתירה של אדריכלים ומעצבים בני דורם לנסח את האסתטיקה הייחודית של הממלכתיות והציבוריות הישראלית, את מרחבי היומיום ואת תרבות הנופש, ההבראה והזיכרון בעשורים הראשונים למדינה". בהמשך כתב אלחייני בהקדמה: "הספר חושף את עיזבונם המקצועי המקיף של ארטור גולדרייך ותמר דה שליט ומרחיב את היריעה בלוויית מאמרים על פרקים מרכזיים בעשייתם. המבט הדו-עדשתי והרב-תחומי מציג את המקום שעתיקות העבר הרחוק ושרידים מן המרחב שלפני 1948 נוכחים בו במלוא עצבונם".

הספר כולל מאמרים מאת לואיז בית-לחם, אורנה בן-מאיר, מיכל חכם, איילה לוין ואלחייני.

נ"ע

גלריית הגדה השמאלית מחדשת את פעילותה

בתום פגרת משבר הקורונה, פותחת גלריית הגדה השמאלית בתל אביב (אחד העם 70) שוב את שעריה. ביום חמישי, 11 ביוני, בשעה 20:00 תיפתח התערוכה "בא בעת בית" של היוצרת הוותיקה אירית בלוך. אוצרת התערוכה: חגית אומני רובינשטיין.

בלוך נולדה בצרפת בשנת 1938, והיא בוגרת האקדמיה לאמנות של אנטוורפן, בלגיה, בשנת 1961. מאז 1962 היא מתגוררת ויוצרת בתל-אביב. ב-1970 החלה להציג תערוכות יחיד. יצירותיה הוצגו מאז בגלריות ובמוזיאונים בתל-אביב ובירושלים; וגם בבלגיה, בצרפת ובסין.

זכורה במיוחד התערוכה שהציגה בלוך ב"גלריה משרד" בתל-אביב ב-2008, תחת הכותרת: "סימנים". התערוכה הציגה 22 יצירות של עבודות בפסטל, בחוטי זהב ונחושת, בחוטי כותנה צבעוניים ובניירות גזורים. לדברי האמנית, "בחוטים חוזר משהו מן הראשוניות של הפסטל, תחושה של עומק, כיוונים של חומר, משהו נוגה. יש נוכחות לחופש. מצד אחד – שירה, מצד אחר – סיפור, כי זה הדבר עצמו, המכיל בתוכו את התסבוכת ואת האסתטיקה המחשבתית".

די לרצח נשים

אלפי נשים וגברים השתתפו השבוע (1.6) בעצרת מחאה נגד אלימות כלפי נשים בגן צ'ארלס קלור בתל אביב. תחת הסיסמה: "ביחד נשים סוף לאלימות", דרשו המוחים מממשלת הימין החדשה להעביר את התקציב לתוכנית למניעת אלימות במשפחה ולעגן אותו בחוק. מתחילת השנה נרצחו 11 נשים ותינוקת.

בין הבאים לעצרת - פעילים רבים של חד"ש ומק"י וכן חברות תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י). כמו כן, בלטו במחאה שלטי חד"ש האדומים שנשאו המפגינות והמפגינים. את העצרת פתחו שלוש יוזמות המצעד, דרור שדות, סתיו ארנון ורותי קליין, שמנו את שמות 12 הנרצחות מתחילת השנה ואמרו: "אנחנו כאן כי אנחנו יודעות ויודעים שזה מתחיל בלהגיד לנערות מה מותר או אסור ללבוש ונגמר בלהרגיש בעלות ויכולת לעשות בגוף שלהן מה שרוצים. ממשיך גם בפערי השכר שרובנו חוות, ובסוף במינויים לוועדות ובקבלת החלטות\ אנחנו פה כי אלימות כלפי נשים היא בעיה חברתית שיש בה גבר, יש אישה, אין מדיניות ויש רצח. סיימנו להקשיב למקבלי ההחלטות מדברים על עצמם, הגיע הזמן שיתחילו לדבר עלינו".

מארגנות המחאה מסרו עוד: "רצח זה נקודת הקיצון של הטרדות ברחוב, בעבודה או בבית – זה קצה הקרחון של פערי השכר, של הערות פוגעניות, של חיפצון, של הסללת נשים למקצועות בשכר נמוך, של נשים בזנות, של העובדה שלא קיים חינוך מגדרי בבתי הספר. זו תוצאה של אלימות ואפליה מגדרית שכולנו מרגישות בכל יום ובכל מרחב. במשך שנה וחצי מרחו אותנו מקבלי ההחלטות בזמן שנשים נרצחות. יותר מ-30 שרים - ואפילו לא שרה אחת שדואגת לנו. מיליוני שקלים על משרדים חדשים, ואין 250 מיליון שקלים עבור תוכנית למניעת אלימות במשפחה. אנחנו נדאג שלא יוכלו להתעלם מאיתנו יותר".

צוחק מי שבוכה אחרון

"מחנה פוליטי שאין לו חוש הומור דינו לרדת מבמת ההיסטוריה". כך הגיב עו"ד מיכאל ספרד לרשימה הסאטירית שפרסם גיא רולניק בגיליון "דה מרקר" השבועי (28.5), שסיפרה סיפור דמיוני והזוי על איך השמאל הוא שיצר את קשרי ההון-שלטון הפליליים לנתניהו - איש צנוע, מסתפק במועט, שונא מתנות ושומר מרחק מהעושר ומהעשירים.

רולניק ביקש להדגים, בסאטירה שכתב, איך שקרים מטורפים הופכים פייק ניוז ואלה מתגלגלים לחדשות אמת. רולניק רקח סיפור מטורף ועשיר בהגזמות קיצוניות, ובכל זאת לא מעט קוראים הבינו את הטקסט כפשוטו. כי בעולם שלנו הטירוף לא נותר סגור בסאטירה. הוא משתלט על המציאות. ראו דונאלד טראמפ ובנימין נתניהו.

תמר גוז'נסקי ודב חנין

100 שנה למפלגה: ועידת מק"י ה-28 תתקיים בנובמבר

ועידת המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) ה-28 תתקיים בימים 26, 27 ו-28 בנובמבר. כך החליט הוועד המרכזי של מק"י שהתכנס בסוף השבוע בעיר סחנין. הוועידה תוכננה להיערך במהלך הקיץ, אך עקב משבר הקורונה והשלכותיו, היא נדחתה לסוף השנה.

אחד ממושבי הוועידה הקרובה יוקדש לציון 100 שנה להקמת המפלגה. האירוע הציבורי שתוכנן בחיפה ושאמור היה להתקיים במרכז הקונגרסים הבינלאומי בסוף מארס נדחה בגלל ההנחיות של משרד הבריאות. הוועד המרכזי החליט עוד לפרסם ראשי פרקים של המסמך שיעמוד במרכז דיוני הוועידה. ראשי הפרקים יידונו בסניפי המפלגה ברחבי הארץ לקראת כינוס הוועידה. עוד סוכם בישיבה על עריכת מפקד של חברי מק"י. בישיבה נמסר כי בגלל משבר הקורונה, גם ועידת ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י) נדחתה לחודשי החורף.

לא לסיפוח - כן לשלום

הפגנה יהודית-ערבית נגד הכיבוש

מוצ"ש, 6.6, 19:00, בת"א,

מכיכר המוזיאון בשד' שאול המלך לכיכר רבין

פרטים סופיים: באתרי חד"ש ומק"י ובפייסבוק

חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון

ישיבת המזכירות הארצית

על סדר היום: המערכה נגד הסיפוח והכיבוש; משבר הקורונה והשלכותיו החברתיות; ממשלת האחדות הימנית; הריסת בתים ביישובים הערביים; השלמת ההכנות להפגנה במוצ"ש, 6.6, בת"א

יום שישי, 5.6, 16:00, מטה הרשימה המשותפת, שפרעם

חד"ש תל אביב -"מלחמה לשלום"

פרק שישי בפודקאסט 'גל חד"ש'

בהשתתפות חן אלון מהתנועה "לוחמים לשלום"

הפודקאסט זמין להאזנה ביוטיוב, בספוטיפיי, באפל מיוזיק, בסאונד קלאוד, בגוגל פודקאסט ובפוקט קאסט

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

משתתפת בצערם של החברה הנדייה סגייר ובני משפחתה עם מות האם, **מרים**

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il